

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Факультет початкової освіти та філології
Кафедра педагогіки

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
ДО РОБОТИ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ ДІТЕЙ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ**

*Матеріали
міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції*

28 лютого 2018 року

УДК 371.11(063)

ББК 74:489.8

ІІ 32

Рекомендовано до друку рішенням кафедри педагогіки (протокол № 7 від 19 лютого 2018 року) та вченої ради (протокол № 2 від 28 лютого 2018 року) Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Рецензенти:

Ящук Інна Петровна – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія);

Мачинська Наталія Ігорівна – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти (Львівський університет імені Івана Франка);

Кіт Галина Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету дошкільної, початкової освіти та мистецтв (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського).

П32 Підготовка педагогічних кадрів до роботи з різними категоріями дітей: виклики та можливості : матеріали міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції (Хмельницький, 28 лютого 2018 року). – Хмельницький : ПП «А.В. Царук», 2018. – 251 с.

Матеріали конференції містять наукові статті учених, викладачів, докторантів, аспірантів, слухачів магістратури, студентів вищих навчальних закладів та учителів-практиків із таких питань: характеристика різних категорій дітей у сучасному суспільстві (діти з дистанційних сімей; діти з емоційними порушеннями; діти з особливими потребами; важковиховувані діти; діти-сироти; приюомні діти; обдаровані діти; гіперактивні, повільні, демонстративні та ін. діти); опіка над дітьми різних категорій в навчально-виховних закладах, позашкільних установах і центрах України; сучасні вимоги до підготовки майбутніх учителів у контексті розбудови нового українського закладу дошкільної освіти та нової української школи; інклюзивна освіта та підготовка педагогічних кадрів до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзії: виклики часу, пріоритети та можливості; інтеграція теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів до роботи з різними категоріями дітей; методи та технології навчання і виховання студентів до роботи з різними категоріями дітей; європейський і міжнародний досвід застосування стратегій та технологій навчання студентів до роботи з різними категоріями дітей.

Редакційна колегія: голова – Шоробура І.М., ректор ХГПА, заслужений діяч науки і техніки України, лісний член Академії наук вищої школи України, д. пед. н., професор; заступник – Романишина Л.М., завідувач кафедри педагогіки ХГПА, д. пед. н., професор; доцент; члени редколегії – Казакова Н.В., завідувач виробничої практики, к. пед. н., доцент, Сівак Н.А., к. пед. н., доцент; Цегельник Т.М., методист

За достовірність фактів, дат, підписів, літературні джерела тощо відповідальність несеуть виктори матеріалів

Хмельницька гуманітарна Загальна академія, 2018

Факультет початкової освіти та філології, 2018

Кафедра педагогіки, 2018

Інформація, щодо змін в оформленні

ЗМІСТ

Бабюк Т.Й., Бабюк С.М. Дослідження стану роботи формування навичок здорового способу життя дітей у педагогічній практиці дошкільних навчальних закладів та початкової школи.....	7
Булич К.А. Основні принципи Нової української школи.....	10
Вітюк І.С. Підготовка педагогічних кадрів до формування особистості молодшого школяра у Новій українській школі.....	13
Вовк В.П., Ярова М.В. Сутність та причини виникнення соціальної занедбаності в молодих школярів.....	15
Гайдамашко І.А. Організація роботи соціального педагога з дітьми з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітньому навчальному закладі	20
Голова Н.І. Технології та напрями соціально-педагогічної роботи з підлітками групи ризику.....	23
Григорук Н.В., Петрюк Л.П. Особливості роботи з ліворукими дітьми на уроках навчання грамоти	26
Гринько В.І. Особливості організації образотворчої діяльності з дітьми з особливими потребами	30
Дробейчук Н.Б. Гра як метод корекційної роботи з дітьми дошкільного віку.....	33
Друзь В.А. Колективно-творча діяльність у дитячому таборі «Артек-Буковель»	36
Дунець О.М. Форми взаємодії вчителя початкових класів і батьків різних категорій дітей	41
Заворотна Н.А. Робота вчителя з обдарованими дітьми в освітньому процесі початкової школи.....	45
Закордонець Г.В. Групова робота на заняттях іноземної мови як засіб формування активної соціальної позиції.....	48
Зубко В.Р. Використання нетрадиційних форм навчання у роботі з молодшими школярами	51
Ісакова І.М. Аналіз процесу формування соціально-комунікативних компетенцій старших дошкільників засобами гри	54
Іщук Т.В. Розвиток комунікативних умінь у майбутніх вчителів початкових класів у процесі професійної підготовки до роботи з різними категоріями дітей.....	57
Казакова В.С. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів як соціально-педагогічна проблема	61
Казакова Н.В. Методи навчання майбутніх учителів початкових класів до роботи з дітьми із дистантних сімей	63
Кіфлюк В.Р. Використання пісочної терапії з дітьми з порушеннями мовлення	67
Козяр-Бакіна Н.О. Інклузивна освіта та підготовка педагогічних кадрів до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклузії: виклики часу, пріоритети та можливості	71

Кондратюк Т.Н., Кондратюк М.С. Надання та захист дітей з особливими освітніми потребами у системі підтримки освіти.....	74
Корниш І.С. Підтримка дітей з особливими формами опіки над дітьми різних категорій.....	77
Кривашев І.В. Специфіка організаційної роботи при інклюзіальному навчанні	80
Кубатя И.П. Проблеми формування соціальної компетенції в системі дошкільної ланки освіти засобами ери	83
Кукура Г.А. Формування комунікативних умінь в учнів початкової школи засобами КІТ.....	85
Кухарська М.А. Формування лексичної компетенції старших дошкільників засобами художньої літератури	89
Лалак Н.В. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності в умовах інклюзії	92
Ліба О.М. Формування в майбутніх учителів початкової школи математичної компетентності	95
Лисенко В.М. Особливості для інтеграції інформатики і математики у початкових класах в умовах реалізації Концепції Нової української школі.....	98
Мазуренок Н.І. Теоретико-методологічні аспекти організації роботи з обдарованими дітьми у процесі вивчення іноземних мов.....	100
Маслянко О.В. Підготовка вчителів початкової школи до роботи з обдарованими дітьми в умовах інклюзивного освітнього простору як наукова проблема.....	103
Машкіна Л.А. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з дітьми з проблемами розвитку	107
Мелешко В.Д., Пазій С.В. Умови розвитку музично обдарованих дітей дошкільного віку.....	110
Миринюк Н.І. Використання нетрадиційних уроків у роботі з різними категоріями дітей молодшого шкільного віку.....	113
Михайлenco А.С. Використання ігрових технологій у роботі з агресивними дітьми.....	116
Мозолєв О.М. Сучасні проблеми збереження здоров'я школярів.....	119
Моднар Т.І. Готовність вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями як педагогічна проблема.....	122
Моєщук Г.Р. Підготовка майбутніх вихователів дошкільників до роботи з дітьми, які вихоочують дітей з мовленнєвими порушеннями	125
Мошина Г.А. Соціально-психологічна адаптація дитини до загальноосвітнього навчання	128
Мужчинин Г.Г. Неформальний такт як критерій професіоналізму вчителя початкової школи	131
Наглинецько Н.Р. Формування інклюзивної компетентності в контексті підготовки майбутньої педагога	135

Підопригора Т.О. Використання ігрових технологій у позакласній роботі.....	138
Пісоцька Л.С. Обдарованість дітей як соціально-психологічна проблема.....	141
Поляновська О.Р. Причини порушень у поведінці дітей-сиріт молодшого шкільного віку	144
Полюк Н.Ю. Використання потенціалу дитячої бібліотеки у становленні особистості: зарубіжний досвід	147
Поробок О.О. Підготовка майбутніх вчителів до використання інтерактивних технологій у Новій українській школі.....	151
Рашина І.О. Проблема підготовки педагогічних кадрів до роботи з дітьми у умовах інклюзивного середовища.....	154
Сергеєва З.П. Дидактична гра як засіб розвитку фонематичного сприйняття у дітей старшого дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення	157
Сівак А.С. Діалог як ефективна форма взаємодії між викладачем і студентами	160
Сівак Н.А., Давидова В.П. Проблема підготовки майбутніх вчителів початкових класів до роботи в інклюзивних школах.....	163
Сіцілюк О.І. Наслідки трудової міграції батьків для дітей із дистанційних сімей	167
Симчук В.П. Роль вчителя у роботі інклюзивного класу	169
Смоляк Л.Г. Використання технології Веб-квест та методики навчання іноземної мови «TBL» у підготовці майбутніх учителів початкових класів.....	173
Станіславенко В.М. Особливості формування основ відповідального ставлення до природи у дітей різних вікових груп в умовах закладу дошкільної освіти.....	175
Степанюк Л.І. Використання мультисенсорної технології у позакласній роботі з духовно-морального виховання молодших школярів	178
Сушко Д.Л. Формування інтелектуальної мобільності майбутнього вчителя.....	182
Ткачук Н.С., Ткачук Р.В. Правове виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів.....	186
Товканець Г.В. Економічне виховання як чинник соціалізації молодших школярів.....	190
Томашевська Г.М. Ознаки обдарованості у дітей молодшого шкільного віку.....	192
Трач Л.П. Розвиток творчих здібностей молодих школярів з порушенням зору.....	197
Фаненштель Н.В. Досвід Канади у створенні інклюзивного навчального середовища	200
Федух Г.Я., Малькут Л.О. Підготовка майбутніх учителів до інноваційної виховної діяльності в початковій школі	204

Фречник Л.М. Підготовка майбутніх педагогів до створення інформаційно-обмінного середовища у роботі з обдарованими молодшими школярами	208
Фурман О.В. Логопедичні методи для розвитку артикуляційного апарату при дистартрії	211
Цегельник Т.М. Готовність майбутніх вихованців до роботи з дітьми з інвалідністю в умовах реабілітаційного центру	215
Чернюк С.В. Організація літнього відпочинку та оздоровлення дітей з особливими потребами в Україні.....	218
Шавінська М.Р. Теоретичні основи підготовки дітей з порушеннями психофізичного розвитку до навчання у школі	221
Шкrebета Н.В. Казкотерапія як засіб розвитку життєвої компетентності дітей з особливими потребами	224
Шоробура І.М. Напрями профілактики та подолання професійного вигорання у майбутніх учителів у закладі вищої освіти	227
Юхнич О.О. Сімейні форми опіку дітей-сиріт	230
Яворська О.В. Здоровий спосіб життя як основа розвитку особистості молодшого школяра	233
Янова Б.Е. Суїцид серед школярів як соціальна та психологічна проблема.....	236
Яцишина В.М. Інклюзивна освіта як крок до визнання ціннісної значимості кожної дитини	242
Яців М.С. Українська народна іграшка – невід'ємний атрибут у освітньому процесі закладу дошкільної освіти.....	245
Ящук І.П. Проблема аксіології сучасного вчителя та його ціннісного ставлення до виконання професійних завдань	247

щодо власних вчинків; забезпечують набуття учнями власного досвіду зі збереження здоров'я з урахуванням фізичного стану; розгортають у повсякденному житті практичну діяльність задля збереження власного здоров'я та здоров'я інших людей.

Як зазначається у Державному стандарті базової повної загальної середньої освіти, компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей. Здоров'язбережувальна компетентність – здатність застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей. Здоров'язбережувальна компетентність передбачає збереження власного фізичного, соціального і духовного здоров'я і здоров'я власного оточення [6].

Висновки... Отже, створення здоров'язбережувального освітнього середовища – це основна вимога до навчальних закладів. Завдання сучасного вчителя зробити так, щоб визначені освітні цінності, зокрема життя і здоров'я, стали надбаннями кожного учня і основою для формування його особистісних переконань.

Список використаних джерел та літератури

1. Ареф'єв В. Г. Основи теорії та методики фізичного виховання : підручник / В. Г. Ареф'єв. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 268 с.
2. Бароненко В. А. Здоровье и физическая культура студента : учеб. пособие / В. А. Бароненко, Л. А. Рапопорт; под ред. В. А. Бароненко – М. : Альфа-М, 2003. – 352 с.
3. Ведменко Б. Ф. Теоретичні основи і практика виховання молоді засобами фізичної культури : навч. посібник. – К. : СДО, 1993. – 152 с.
4. Ланда Б. Х. Методика комплексной оценки физического развития и физической подготовленности : учеб. пособ. / Б. Х. Ланда. – М. : Советский спорт, 2004. – 192 с.
5. Теория и методика физического воспитания : учебник для студ. вузов физ. воспитания и спорта. – В 2 т. – Т. 2: Методика физического воспитания различных групп населения / ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 392 с.
6. Фізична культура і здоров'я. Державний стандарт загальної середньої освіти в Україні. Освітня галузь «Фізична культура і здоров'я» / Е. С. Вільчковський, А. Ф. Борисенко, М. Д. Зубалій, О. І. Остапенко, С. Ф. Цвек. – К. : Генеза, 1997. – С. 58.
7. Цимбал Н. М. Практикум з валеології. Методи зміцнення фізичного здоров'я / Н. М. Цимбал. – Тернопіль: «Навчальна книга – Богдан», 2000. – 168 с.

УДК 378:005.6

Молнар Тетяна Іванівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету

ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ УЧНЯМИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Проблема обдарованості з кожним роком стає все більш актуальнішою. Сьогодні перед школою стоїть завдання максимального розкриття і розвитку потенціалу кожної особистості, формування людини як суб'єкта власного життя.

На сучасному етапі модернізація освіти обдарованих дітей пов'язується з переосмисленням ролі педагогів у навчанні, вихованні та розвитку інтелектуально-творчих можливостей обдарованого індивіда. В останні роки розкриття особливостей розвитку творчих здібностей вчителя, необхідних для ефективної роботи з обдарованими дітьми присвячені праці Л. Мітіної, Т. Паніної, В. Рибалки, Н. Устинової та ін. Незважаючи на значну кількість досліджень з означеного проблеми, система підготовки педагогів до навчання і виховання обдарованих учнів все ще не сформована, у дослідників відсутня єдина теоретико-методологічна позиція щодо визначення структури і змісту готовності вчителя початкової школи до роботи з контингентом обдарованих школярів. Науковцями доведено, що більшості вчителів не вистачає як теоретичних знань стосовно проблеми обдарованості, її проявів тощо, так і практичної підготовки щодо діагностики, ідентифікації та розвитку обдарованості в учнів (О. Антонова, В. Демченко, Ю. Клименюк, І. Любовецька, Л. Мерва).

Аналіз праць вітчизняних і зарубіжних дослідників дає підстави стверджувати, що підготовка вчителя до професійної діяльності розглядається як процес формування готовності до неї. Існує думка, що готовність вчителя до роботи є активним станом, який поєднує педагогічні, спеціальні, професійні, практичні знання, вміння та навички, а також розумові, мотиваційні, емоційні, вольові та інші риси.

О. Вишневський основовою професійної готовності вчителя вважає його професійну компетентність, істотними ознаками якої, виходячи з конкретних видів діяльності й структури особистості, є сукупність інтегральних критеріїв, що визначаються комбінацією таких структурних складових: система знань, їх глибина, широкий діапазон; постійне прагнення оновлювати свої знання, інтерес до наукових досліджень, гнучкість мислення, комунікабельність, культура, діалектичний світогляд, володіння методами аналізу, синтезу, порівняння; високорозвинені духовні й моральні орієнтації [1].

На переконання А. Маркової, професійно компетентним є той педагог, який на достатньому рівні здійснює педагогічну діяльність, педагогічне спілкування, реалізує особистісні особливості, досягає високих результатів у навчанні й вихованні учнів.

Сьогодні сутність поняття «готовність педагога до роботи з обдарованими школярами» трактується як комплекс набутих завдяки спеціальній підготовці особистісних і професійних якостей, що охоплюють спеціальні знання, вміння, навички, риси характеру, мотиваційні характеристики, особисті здібності і дають змогу вчителеві ідентифікувати, розвивати та реалізовувати творчі задатки школярів [4].

Ми погоджуємося з думкою Ю.Клименюк, яка готовність вчителя початкової школи до розвитку обдарованості учнів тлумачить як цілісне внутрішнє особистісне утворення, яке ґрунтується на засвоєніх професійно значущих (психологічно-педагогічних, фахових, методичних) знаннях, уміннях, навичках, способах діяльності, набутому досвіді та особистісних якостях і забезпечує його ефективну взаємодію з обдарованими учнями щодо розвитку їх

розумових можливостей у навчально-виховному процесі [3].

Дослідниками складені численні списки «наборів» якостей (професійних і особистісних), сформованість яких визначає успішність роботи з молодими школярами, проте чітко виділені і специфічні властивості, необхідні педагогу, який працює з обдарованими учнями. До них віднесені: знання прийомів та методів організації ефективного спілкування з обдарованими дітьми, уміння знаходити стиль спілкування, адекватний індивідуальним особливостям обдарованої дитини; здатність активізувати міжособистісне спілкування вихованців; знання напрямків та форм роботи з обдарованими дітьми, принципів і стратегій розробки програм та технологій навчання, уміння здійснювати відбір навчального матеріалу, оптимальних форм організації навчального процесу, моніторинг успішності навчання і розвитку обдарованої дитини; здатність виявляти та ідентифікувати обдарованість, надавати консультаційну допомогу сім'ї обдарованої дитини, створювати умови для самостійного вибору траєкторії навчання [2].

О.Василькова, аналізуючи проблему готовності педагога до роботи з обдарованими дітьми, на основі експериментального вивчення ступеня вираженості цієї готовності у педагогів, прийшла до висновку, що найголовнішими показниками готовності є рефлексивність, емпатія, соціальний інтелект, актуальна креативність і мотиваційно-когнітивний компонент.

Для успішної роботи з обдарованими дітьми вчитель повинен володіти рефлексивно-інноваційними механізмами, які забезпечують його здатність адекватно аналізувати як власну діяльність, так і поведінку своїх вихованців, об'єктивно оцінюючи креативно-обдарованих учнів. Важливе значення у структурі педагога має займати емпатія, яка розглядається вченими, як його професійно важлива якість. Педагоги з нерозвиненою емпатією часто припускаються педагогічної безтактності, вдаються до невідправданих покарань та моралізаторства; вони не здатні зrozуміти психологію обдарованої дитини, проникнути у її внутрішній емоційно-почуттєвий світ.

Пошук обдарованих дітей, їх підтримка, забезпечення всебічного розвитку кожної конкретної індивідуальності як особистості та найвищої цінності суспільства – важливий напрямок діяльності сучасної школи. Розв’язати це надскладне завдання покликаний педагог, який має бути готовим своєчасно помітити здібного вихованця, адекватно його сприйняти, зрозуміти, не нашкодити його творчому розвитку, не загальмувати прояв його здібностей, надати адекватну психолого-педагогічну підтримку в розвитку та реалізації індивідуального потенціалу.

Таким чином, готовність педагога до роботи з обдарованими учнями виявляється у високому рівні професійно-педагогічної компетентності до даного виду діяльності, що базується на сукупності спеціальних знань і вмінь та стійкому вмотивованому бажанні здійснювати цю діяльність. Першочергово вчителі повинні усвідомити, що робота з обдарованими дітьми – це складний, динамічний, безперервний процес, який містить первинну ідентифікацію, вибір форм навчання, розробку навчальних програм, їх оцінку та індивідуалізацію. Ця робота вимагає від учителя якісних психолого-педагогічних знань з

проблеми обдарованості, системи умінь здійснювати навчальну та виховну роботу з обдарованими дітьми, проявляти, власне, творчо-креативний підхід до розв'язання завдань формування та розвитку юних обдарувань.

Список використаних джерел та літератури

1. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. Вишневський. – Дрогобич : Коло, 2006. – 608 с.
2. Денисенко Т. В. Удосконалення рівня професійної майстерності педагогів, які працюють з обдарованими дітьми в умовах гімназії / Завуч. – 2012. – № 1-2. – С.4-17.
3. Клименюк Ю. М. Особливості навчання інтелектуально обдарованих учнів / Ю. М. Клименюк // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2007. – Вип. 33. – С. 55-57.
4. Молнар Т. І. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до розвитку інтелектуальної обдарованості учнів / Т. І. Молнар // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: зб. наук. пр. / Ред. кол. Товканець Г. В. (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. – С.28-30.

УДК 378.14

Мосійчук Галина Романівна,
студентка I-го курсу магістратури заочної форми навчання
за спеціальністю «Дошкільна освіта»
Львівського національного університету ім. І Франка

Науковий керівник:
Сайко Христина Ярославівна,
кандидат педагогічних наук,
асистент кафедри корекційної педагогіки та інклюзії
Львівського національного університету ім. І Франка

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ДО РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ
З МОВЛЕННЄВІСЬМИ ПОРУШЕННЯМИ**

Інтеграція України у світовий та Європейський освітній простір, вимагає оновлення системи професійного навчання майбутніх фахівців на засадах компетентністного підходу. Виходячи з вимог сучасного етапу розвитку системи вищої освіти, метою фахової підготовки вчителів має бути формування в них професійної компетентності, зокрема комунікативної [3, с.13].

Процес формування професійної компетентності педагогів передбачає використання оптимальних організаційних форм та методів навчання. Питання оптимального добору форм і методів професійного навчання становить інтерес для дослідників, адже урівноваження системи навчання дозволяє підвищити ефективність педагогічного процесу [2, с. 21].

Форма організації навчання є зовнішнім вираженням узгодженості діяльності вчителя та учня, що здійснюється у встановленому порядку і режимі щодо засвоєння певного змісту навчального матеріалу [1]. Це певна структурно-організаційна та управлінська конструкція навчального заняття залежно від його дидактичних цілей, змісту та особливостей діяльності суб'єктів та об'єктів навчання. Організаційні форми навчання впорядковують навчальний процес, через них реалізується зміст освіти, освітні технології, стилі, методи та засоби

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Факультет початкової освіти та філології
Кафедра педагогіки

Наукове видання

*Матеріали
міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції*

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
ДО РОБОТИ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ ДІТЕЙ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ**

28 лютого 2018 року

П 32 Підготовка педагогічних кадрів до роботи з різними категоріями дітей: виклики та можливості : матеріали міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції (Хмельницький, 28 лютого 2018 року). – Хмельницький : ПП «А.В. Царук», 2018. – 251 с.

Відповідальні за випуск: *Казакова Н.В.*
Комп'ютерний набір та упорядкування: *Казакова Н.В.*
Художнє оформлення: *Лисенко В.М.*

*За достовірність фактів, назв, дат, посилань на літературні джерела
тощо відповідальність несуть автори.*

Здано до друку 28.02.2018 р. Підписано до друку 28.02.2018 р.

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman.

Тираж 80 прим.